

жя и образува въ себе си всички-тѣ начала, споядъ които онъ трѣба да дѣйствова и за основаніе на своя-та дѣялность, онъ има душъ-тѣ. Человѣческій духъ е слѣдователно, който дава силъ на умъ-тѣ при негово-то страдателно чювство да вѣспріема впечатленія отъ вѣнъ, и при негово-то вѣтрешно дѣйствие — (да мисли и да разумѣва). — Спорядъ това разумъ-тѣ е едно *умствено дѣйствие*; но понеже за да се разумѣе едно вещественно нѣщо, трѣба непремѣнно и душа-та да дѣйствова: то спорядъ туй разумъ-тѣ става една особенна душевна способность, каято се просвѣтява отъ духъ-тѣ и отъ него пріемва и силъ-тѣ си. Умъ-тѣ и разумъ-тѣ сѫ слѣдователно душевни способности, що се просвѣтяватъ и управляватъ отъ духъ-тѣ и въ слѣдствіе на това, они сѫ также Божественаго происхожденія и мѣкаръ и всичко видимо да сѫществува; но дуру едно дѣте не пріемне твоя Божественны дарбы; то оно и нищо не може да проумѣе и разбирае. Умъ-тѣ и разумъ-тѣ сѫ спорядъ това едно слѣнце, което всичко блѣскаво огрѣва и свѣти на душа-та за да може она да сознае *ишинно-то и добро-то*. Наистинѣ, и ветхи-тѣ Философи и Психологи съчувствовали, както и по горѣ казахмы, че духъ, умъ, разумъ и душа не е все едно, но неможили ясно и точно да представятъ отношението и свойства-та имъ. Тѣй напримѣръ, Схоластикъ Никифоръ казва че „самосознательній духъ (υօօς) има съобщеніе съ мислящъ-тѣ душѣ чрезъ разумъ-тѣ, (λόγος); мисляща-та же душа — съ чувствуещъ-тѣ чрезъ фантастический духъ; а сама-та душа е образъ на „υօօς“ който съ „λόγος“ е отъ близо сроденъ, че между „υօօς“ и „φυχὴ“ стои „διάνοια“ (проумѣванье, размислянье).“ Аристотель же казва че „умъ-тѣ и разумъ-тѣ сѫ едно усовершенствованье на наше-то естество“ — (Ар. Пол. VII. 15). На друго място пакъ онъ казва